

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

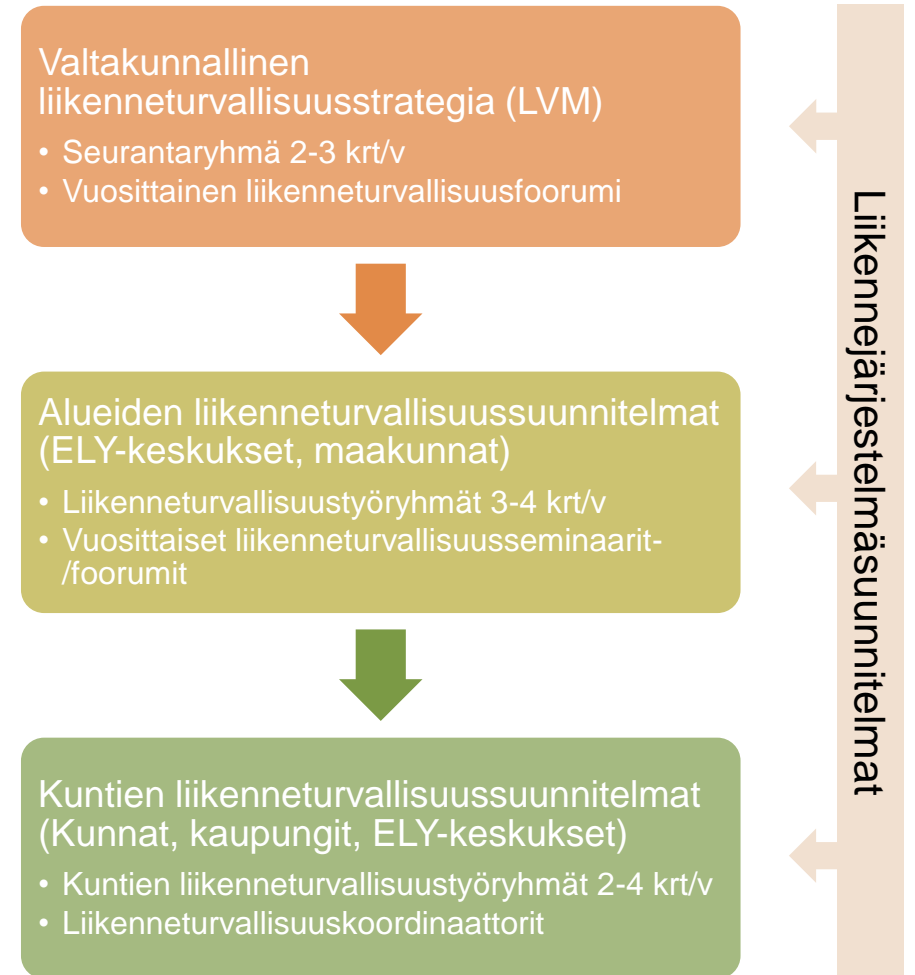
Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuuksuunnitelma

Liikenneturvallisuuustyön toimintamalli

Liikenneturvallisuustyön toimintamalli

- Nollavision saavuttamiseksi on tehtävä systemaattista työtä. Alueelliseen liikenneturvallisuustyöhön tarvitaan mukaan kaikki ne toimijat, jotka voivat omalla panoksellaan edistää asetetun tavoitteen saavuttamista.
- Eri toimijoiden välinen yhteistyö ja verkostoituminen on edellytys kaikkien tarvittavien keinojen käyttöönottamiselle ja toiminnan vaikuttavuudelle (toimenpiteiden koordinointi, toisiaan tukevat toimenpiteet).
- Liikenneturvallisuussuunnitelmat ovat työkaluja ”jaetun vastuun” konkretisoimiseksi valtakunnallisessa, alueellisessa ja paikallisessa liikenneturvallisuustyössä.
- Julkisella sektorilla on keskeinen rooli koordinoida yhteistoimintaa, ylläpitää liikenneturvallisuustyön tilannekuvaa ja edistää laadittujen suunnitelmien toteutumista.
- Kaakkois-Suomessa liikenneturvallisuustyön alueellisesta koordinoinnista ja liikenneturvallisuussuunnitelman edistämisestä ja seurannasta vastaa ELY-keskuksen vetämä Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä.
- Paikallista liikenneturvallisuustyötä ohjataan ja suunnitellaan kuntien liikenneturvallisuustyöryhmissä, joiden toimintaa tukevat liikenneturvallisuuskoordinaattorit.

Organisointi Kaakkois-Suomessa

Kaakkois-Suomi

- Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä
- Vuosittainen liikenneturvallisuusfoorumi
- Teematilaisuudet: rattijuopumukset, ajoterveys, kuntien hyvät käytännöt
- Liikenneturvallisuuskoordinaattoreiden, ELY:n ja Liikenneturvan kehittämispalaverit (kuntatyö)

Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuus-suunnitelma

Maakunnat, seudut

- Liikenneturvallisuuden huomioiminen maakunnallisissa ja seudullisissa verkostoissa: Hyte-verkostot, nuorisotyön verkostot, vanhusneuvostojen verkosto, liikennejärjestelmätyöryhmät jne.

Kunnat

- Kuntien poikkihallinnolliset liikenneturvallisuustyöryhmät
- Liikenneturvallisuussuunnitelmien vuosittaiset seurantapalaverit
- Liikenneturvallisuuden huomioiminen kuntien muissa verkostoissa
- Liikenneturvallisuuskoordinaattorit kuntien liikenneturvallisuustyön tukena

Kuntien liikenneturvallisuus-suunnitelmat

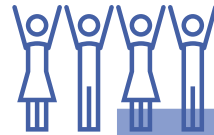
Organisointi aluetasolla

Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan alueella tehtävää liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmässä. Uudistetulla kokoonpanolla pyritään varmistamaan keskeisimpien viranomaistahojen osallistuminen ja suunnitelman painopistealueiden mukainen asiantuntemus. Kokoonpanossa ovat mukana mm. Kaakkois-Suomen ELY, Kaakkois-Suomen poliisilaitos, Pelastuslaitokset, maakuntaliitot, Liikenneturva, päihdetyön edustus ja ajoterveysasiantuntija.

Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä (4 krt/v)

- Liikenneturvallisuussuunnitelman toimenpiteiden edistäminen
- Liikenneturvallisuustyön tilannekuvan laatiminen (seuranta)
- Viranomaisten välisen tiedonvaihdon edistäminen
- Kuntien liikenneturvallisuustyön tukeminen ja seuranta
- Liikenneturvallisuusviestintä (vuosikatsaus, ajonopeudet, päihteet jne.)
- Kirjelmät, lausunnot, kannanotot

Liikenneturvallisuusfoorumi (vuosittain)

- Liikenneturvallisuustyön tilannekuvan (seuranta) esittely
- Asiantuntijapuheenvuoroja
- Ajankohtaisista asioista ja ilmiöistä keskustelu
- Verkostoituminen

Teematilaisuudet (vuosittain)

- Rattijuopumukset: tilannekuva ja kokemustenvaihto
- Ajoterveys: tilannekuva ja kokemustenvaihto
- Kuntien hyvät käytännöt liikenneturvallisuustyössä (Näin meillä!)
- Liikennekasvatus
- Turvallinen liikenneympäristö
- Kuntien liikenneturvallisuustyön seurannan tulokset

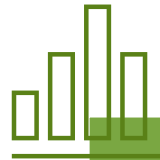
Organisointi kuntatasolla

Paikallista liikenneturvallisuustyötä koordinoidaan kuntien poikkihallinnollisissa liikenneturvallisuustyöryhmissä. Kuntien toiminnan tukena toimivat liikenneturvallisuuskoordinaattorit.

Liikenneturvallisuustyöryhmät (2-4 krt/v)

- Seuraa kunnan liikenneturvallisuustilannetta ja siihen vaikuttavia asioita
- Suunnittelee ja koordinoi konkreettisia ratkaisuja kestävän ja turvallisen liikkumisen haasteisiin
- Edistää kunnan sisäistä sekä sidosryhmien välistä yhteistyötä ja kokemusten vaihtoa
- Varmistaa liikenneturvallisuustyön tavoitteiden toteutumisen kunnan eri yksiköissä ja verkostoissa
- Edistää liikenneturvallisuuden näkyvyyttä kunnan strategioissa, suunnitelmissa ja viestinnässä
- Tekee näkyväksi kunnissa tehtävää liikenneturvallisuustyötä

Tekniset seurantalaverit (vuosittain)

- Kunnan liikenneturvallisuus-suunnitelman toteutumisen seuranta (liikenneympäristö)
- Kunta-ELY -yhteistyön edistäminen
- Muut ajankohtaiset asiat

Liikenneturvallisuuskoordinaattorit (asiantuntijatuki kunnille)

- Liikenneturvallisuustyöryhmän toiminnan tuki ja kokoontumisten varmistaminen
- Työryhmän ja kunnan eri yksiköiden tukeminen toiminnan ideoinnissa ja suunnittelussa
- Asiantuntija-apu liikenneympäristön liikenneturvallisuuskysymyksiin
- Tiedottaminen hyvistä käytänteistä, aineistoista ja muista ajankohtaisista asioista
- Seurannan tuki (toiminta, toimenpiteet, tilastot)

Kehittämistarpeita kunnissa

Yleistä

- Liikenneturvallisuustyön kytkeminen vahvemmin osaksi kuntien lakisääteistä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyötä
- Kuntatason liikenneturvallisuusviestinnän kehittäminen (monikanavaisuus, paikallisuus)
- Työryhmien toiminnan näkyväksi tekeminen
- Kunnan sisäisen tiedonvaihdon kehittäminen liikenneturvallisuusasioissa
- Kuntalaisten osallistaminen toiminnan suunnitteluun
- Päätäjävurorovaikutuksen lisääminen
- Liikenneturvallisuuskoordinaattoreiden hyödyntäminen asiantuntijavierailijoina kuntien/seutujen/maakuntien eri verkostoissa

Työryhmät

- Työryhmien kokoonpanojen tarkistaminen (edustuksen kattavuus, jäsenten aktiivisuus)
- Työryhmän jäsenten roolin kertaus ja herättely/motivointi
- Kokousten teemoittelu
- Työryhmän roolin nostaminen (aloitteet, kannanotot, toimintaresurssit, jalkautumiset)
- Naapurikuntien työryhmien välinen yhteistyö/yhteiskokoukset

Liikenneturvallisuustyön seuranta

- Liikenneturvallisuustyön seurannan tarkoituksena on arvioida suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta. Seurannasta vastaa Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmä.
- Seurannassa arvioidaan tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä alueellista ja paikallista liikenneturvallisuustyötä.
- Seurannan tuloksista ja muista liikenneturvallisuuteen liittyvistä ajankohtaisista aiheista ja ilmiöistä keskustellaan vuosittain järjestettävässä liikenneturvallisuusfoorumissa. Seurannan tuloksista laaditaan myös mediassa julkaistava vuosikatsaus (ensimmäisen kerran keväällä 2023).

SEURANNAN OSA-ALUEET

Tavoitteet

- Vision mukaiset päämittarit
- Painopistealueista johdetut mittarit

Toimenpiteet

- Painopistealueittain kuvattujen toimenpiteiden edistäminen/toteutuminen

Liikenneturvallisuustyö

- Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuustyöryhmän toiminta
- Kuntien liikenneturvallisuustyö (kehitetään uusi arviointimalli)

Seurantamittaristo

Päämittarit

- Tieliikenteessä kuolleet
- Tieliikenteessä vakavasti loukkaantuneet
- Vakavat henkilövahingot / 100 000 asukasta
- Koettu turvallisuus eri kulkutavoissa

Nuoret

- Tieliikenteessä kuolleet ja vakavasti loukkaantuneet nuoret ikäryhmittäin (15-16, 17-18, 19-20, 21-24)
- Henkilövahingot kulkutavoittain em. ikäryhmissä
- Nuorten onnettomuusriski (vakavaa loukkaantumista ikäryhmän 100 000 asukasta kohden), vertailu koko maahan

Ajoterveys

- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa välittömänä riskitekijänä sairaskohtaus
- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa välittömänä riskitekijänä itsemurha

Toimintaympäristömittareita

- Kestävien kulkumuotojen osuus liikkumisessa (HLT)
- Ajokortillisten yli 64-vuotiaiden määrä
- Ajoneuvokannan keski-ikä
- Huuempataisuudet THL:n jätevesitutkimuksissa

Ajonopeudet

- Nopeusrajoitusten mukaan ajavien osuus (%) (ELY:n nopeusnäytöt, muut mittaustavat)
- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa kuljettajan käyttämä ylinopeus vähintään 10 km/h
- 30 km/h osuus/yleisyys taajama-alueilla

Jalankulku, pyöräily, sähköiset liikkumisvälineet

- Tieliikenteessä kuolleiden tai vakavasti loukkaantuneiden jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrä
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden vakavien henkilövahinkojen määrä liikennesuoritetta kohden
- Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden kokema turvallisuuden tunne

Päihteet

- Viranomaisten tietoon tulleiden rattijuopumusten määrän kehitys (eroteltuna alkoholi, huume)
- Kuolemaan johtaneet moottoriajoneuvo-onnettomuudet, joissa kuljettaja päihteiden vaikutuksen alaisena (alkoholi, huume, lääkkeet), osuus kaikista onnettomuuksista

Päätiet

- Kuolemaan johtaneiden onnettomuuksien määrä päätteillä ja pääteiden osuus kaikista
- Kohtaamisonnettomuuksien määrä/osuus pääteiden onnettomuuksista
- Risteysalueiden onnettomuuksien määrä/osuus pääteiden onnettomuuksista
- Yksittäisonnettomuuksien määrä/osuus pääteiden onnettomuuksista
- Pääteiden hirvieläinkolareiden määrä

Pohdintaa vaikutuksista

- Liikenneturvallisuustyö on pitkäjänteistä ja yksittäisten toimenpiteiden vaikutuksia parantuneena liikenneturvallisuutena on usein vaikea nähdä. Onnettomuusmäärien kehitykseen vaikuttavat useat toimenpiteet sekä yhteiskunnan ja toimintaympäristön muutokset yhdessä.
- Kaakkois-Suomen liikenneturvallisuussuunnitelma sisältää monipuolisesti liikenneturvallisuustyön eri osa-alueisiin liittyviä toimenpiteitä. Suunnitelma toteuttaa valtakunnallista liikenneturvallisuusstrategiaa alueelliset erityispiirteet huomioiden.
- Painopistealueille esitetyt toimenpiteet perustuvat kattavaan liikenneturvallisuustilanteen ja toimintaympäristön analyysiin sekä asiantuntijoiden näkemyksiin keskeisimmistä haasteista. Vaikuttavuuden arviointi on näin ollen ollut läsnä koko suunnittelutyön ajan.
- Suurin osa toimenpiteistä on luonteeltaan tai ominaisuuksiltaan sellaisia, ettei niille voida arvioida onnettomuuksien määrään, turvattomuuden tunteeseen tai liikennekäyttäytymisen muutokseen liittyvää numeraalista vaikutusta.
- Suunnitelman vaikutukset realisoituvat kun esitetyt linjaukset muuttuvat käytännön toimenpiteiksi ja toiminnaksi. Tämä korostaa suunnitelman seurannan tärkeyttä ja nimettyjen vastuutahojen roolia toimenpiteiden edistämisessä.
- Tieliikenteen kuolemille ja vakaville loukkaantumisille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen realistista, jos esitetyt toimenpidekokonaisuuksia saadaan vietyä käytännön toimenpiteiksi.

